

Ann Segerborg-Fick
ET
016-544 2115
ann.segerborg.fick@stem.se

BESLUT

Datum
2004-05-24

Ert datum

1 (3)

Dnr
02-2004-01723

Ert dnr
M2004/282/Hm

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående Delbetänkandet av utredningen förnybara fordonsbränslen SOU 2004:4

Sammanfattning

- Energimyndigheten ifrågasätter utredningens förslag att införa en ny lag som innebär en generell skyldighet för bensinstationer att tillhandahålla pumpar för förnybart fordonsbränsle redan år 2008, eftersom det riskerar att låsa in marknaden i en tekniklösning.
- Energimyndigheten förordar i stället uppbyggnad av infrastruktur där, introduktionen av förnybara drivmedel respektive fordonspark går i takt.
- Energimyndigheten ifrågasätter även att Sverige ska ha målsättningen tre procent biodrivmedel redan år 2005, i stället för de två procent som rekommenderas i biodrivmedelsdirektivet, eftersom det riskerar att innebära introduktion av icke hållbara tekniklösningar.

Energimyndighetens ställningstagande

För att minska nettoutsläppen av koldioxid samt för att öka garantin för försörjningen av inhemska transportdrivmedel är det angeläget att introducera förnybara bränslen. Denna slutsats är grunden för EU-direktivet om introduktion av biodrivmedel.

Energimyndigheten arbetar intensivt med att utveckla nya alternativa bränslen bland annat genom att demonstrera nya process- och produktionsmetoder som långsiktigt kan bli kostnadseffektiva. Drivkrafterna för dessa satsningar är som för EU-direktivet, att uppnå klimatmålen och tillhandahålla försörjningstrygghet.

Det finns idag tre tunga projekt som myndigheten satsar på:

- Pilotanläggningen för etanolproduktion från cellulosaråvara i Örnsköldsvik
- Förgasningsanläggningen för produktion av biobaserad syntesgas i Värnamo
- Svarlutsförgasning i Piteå

I dessa tre projekt har myndigheten hittills satsat runt 300 miljoner kronor och mer pengar behövs. Energimyndigheten investerar också i forsknings- och utvecklingsprogram för att hitta kostnads- och miljöeffektiva alternativa drivmedel.

Energimyndighetens strategi är att bygga vidare på världsledande kunskap inom bioenergiområdet och därmed utveckla nya inhemska bränslen. Energimyndigheten uppmuntrar därför att konkreta, nationella mål sätts för att öka användningen av förnybara drivmedel. Det är dock viktigt att målen är väl förankrade och baserade på rätt kalkyler. Energimyndigheten tror att det är svårt att öka målen ytterligare, från två till tre procent till 2005, eftersom de drivmedel som idag erbjuds till stor del inte är långsiktigt tillräckligt kostnadseffektiva och miljöanpassade.

Dagens skattebefrielse för alla biodrivmedel ger en öppning men behöver kompletteras med andra styrmedel för att stimulera svensk produktion och produktionsteknik. Målet för dagens svenska skattebefrielse drivs främst av global klimatpolicy och inte av inhemsk försörjningstrygghet. Effekten kan därför bli att den ger endast små incitament att producera inhemska drivmedel. Däremot är de biodrivmedel som produceras i Sverige, likväl som den importerade, idag helt beroende av möjligheten att få skattebefrielse. Nya styrmedel bör därför utvecklas som minskar kostnaderna för skattebefrielsen samtidigt som stöd till inhemsk produktutveckling sker.

Att ha tillgång till biodrivmedel för att öka användningen är a och o. Att garantera biodrivmedel i alla tankställen med en försäljning över 1000 m³ är dock mer komplicerat. Kostnaden för dessa pumpar ligger mellan 300 000 till 500 000 kronor och det blir svårt att få igen dessa investerade pengar för att:

- Vinsten vid försäljning av drivmedel är liten (runt två procent)
- Spridningen av fordon som använder biodrivmedel är mycket dålig

Få fordon för rent förnybara drivmedel gör att de pumpar som lagen föreslår kommer att utnyttjas i mycken liten grad. Förslaget är, i realiteten, inte heller teknikneutralt eftersom det endast finns få kommersiella biodrivmedel på marknaden när lagförslaget ska tillämpas år 2008 (främst stärkelse- eller sockerbaserad etanol och RME). Ett genomförande av utredningens förslag kan enligt myndigheten medföra att förutsättningarna för att introducera nya, miljö- och kostnadseffektiva drivmedel rycks undan, eftersom investeringar i infrastruktur är långsiktiga och därmed riskerar leda till en utveckling som låser in marknaden i en icke optimal struktur.

Att sätta nationella mål är oerhört viktigt för att kunna utveckla alternativa drivmedel. Eftersom inte målen är tvingande behöver de ha en stark koppling till de styrmedel som tas fram. På mycket kort tid har marknaden för biodrivmedel

ökat markant. Enligt utredaren kan Sverige redan 2004 uppnå det föreslagna målet och lite till, ända upp till tre procent. Att överskrida det föreslagna målet; två procent, kan ge negativa långsiktiga konsekvenser då man kan tvingas att permanenta system som inte driver fram utvecklingen mot kostnadseffektiva och miljöanpassade förnybara drivmedel.

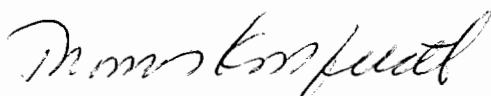
Utredaren hävdar att den högre procentsats som man vill ha i målet för 2005, tre procent i stället för två procent, kan ge "visst incitament för en inhemsk produktion på länge sikt". Enligt Energimyndighetens bedömning kan utvecklingen lika gärna bli tvärt om eftersom marknaden drar på sig kostnader och tekniklösningar som innebär att system cementeras som kan bli svåra att ändra i framtiden.

Specifika synpunkter

Energimyndigheten är av åsikten att de kortsiktiga målen som satts i Biodrivmedelsdirektivet kommer att forcera fram låginblandning av etanol och av RME (rapsmetyleter) med tveksam effekt på reduktion av klimatgaser, och utan att leda till teknisk utveckling för miljöanpassade alternativa drivmedel. Det är därför av stor vikt att staten fortsätter att satsa på forskning, utveckling och demonstration inom området för att säkerställa kostnadseffektiv, miljövänlig och inhemskt tillverkat biodrivmedel inom en snar framtid.

Energimyndigheten anser även att det mot denna bakgrund är angeläget att se över nuvarande styrmedel så att de kan utformas på ett sådant sätt att både klimatmål och försörjningstrygghetsmål kan uppnås.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Thomas Korsfeldt. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit, utvecklingsdirektören Lars Tegnér, stabschefen Susan Linton, verksjuristen Fredrik Selander, avdelningscheferna Jopetine Bahr Ljungdell, Andres Muld, Birgitta Palmberger, ställföreträdande avdelningschef Bengt Boström, enhetschefen Sten Åfeldt, handläggare Lars Vallander, experten Ann Segerborg-Fick, samt enhetschefen Anders Lewald den sistnämnde föredragande.

Thomas Korsfeldt

Anders Lewald